

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/28/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120328341
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:6120328341.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: SetCar sk, a.s., so sídlom Ulica priemyselná 10, Sučany, IČO: 50 387 189, právne zastúpeného JUDr. Tomášom Zbojom, advokátom so sídlom G. X, O., proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, právne zastúpenému JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom W. D. X/V., N., o zaplatenie 134,64 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 10C/52/2020-220 zo dňa 15. októbra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobca **m á** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 134,64 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Za nesporné východiskovo súd prvej inštancie vyhodnotil, že dňa 7.8.2019 o 11.15 hod. v Sučanoch spôsobil poistenec žalovaného škodovú udalosť na motorovom vozidle Mercedes - Benz CL 500, ev. č. TR-999AU obchodnej spoločnosti DŠ company s.r.o.. Škoda bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla Komatsu wb 975, ev. č. MTZ-153, ktoré bolo poistené v čase škodovej udalosti u žalovaného. Podľa zákazkového listu vystaveného servisom GAPAcAR, s.r.o., bolo poškodené vozidlo dňa 13.8.2019 prijaté na opravu s predpokladaným plánom ukončenia opravy 20.11.2019. Zmluvou o prenájme vozidla č. 422/801 zo dňa 13.8.2019 žalobca prenajal poškodenej obchodnej spoločnosti DŠ company, s.r.o., motorové vozidlo Land Rover Discovery, ev. č. BL-081NH na dobu od 13.8.2019 do 2.9.2019. Cena prenájmu bola dohodnutá 150 eur denne vrátane DPH. Účel zapožičania náhradného vozidla súvisel s reklamnými a propagačnými účelmi pre poškodenú obchodnú spoločnosť DŠ company, s.r.o.. Následne faktúrou č. 190443 zo dňa 2.9.2019 žalobca vyúčtoval poškodenej obchodnej spoločnosti cenu prenájmu za obdobie od 14.8.2019 do 2.9.2019, teda v rozsahu 20 dní, nájomné vo výške 1.795,20 eur. Toho istého dňa, t.j. 2.9.2019 žalobca s poškodenou spoločnosťou uzavrel zmluvu o postúpení pohľadávky podľa § 524 a nasl. Obč. zákonníka.

3. V zmysle predmetnej zmluvy, ktorú poškodená spoločnosť uzavrela ako postupca a žalobca ako postupník, má poškodená spoločnosť voči žalovanej poisťovni peňažnú pohľadávku vo výške 1.795,20 eur z titulu nároku poškodeného voči poisťovni podľa § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pričom ide o nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov za nutné užívanie náhradného vozidla v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou. Túto pohľadávku postupca označenou zmluvou postúpil žalobcovi a žalobca sa za postúpenie pohľadávky zaviazal uhradiť odplatu vo výške 1.795,20 eur, ktorá zodpovedá faktúre č. 190443, vystavenej žalobcom ako prenajímateľom postupcovi ako nájomcovi náhradného motorového

vozidla. Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné nároky, teda nárok na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky a nárok na úhradu nájomného za náhradné motorové vozidlo, sa podpisom tejto zmluvy započítavajú, pričom žalobca si bude pohľadávku vymáhať vo vlastnom mene a na vlastný účet vo vzťahu k poisťovni. Žalobca do spisu tiež pripojil list zo dňa 2.9.2019, ktorým poškodená obchodná spoločnosť oznámila žalovanej poisťovni postúpenie pohľadávky.

4. Okresný súd konštatoval, že poisťovňa v rozpore so svojimi tvrdeniami v odpore, že žalobca sa nemohol stať vecne legitimovaným subjektom na uplatňovanie nároku na náhradu škody, ktorý spočíva vo vynaloženom nájomnom za náhradné motorové vozidlo, reagovala, keď podľa listu z 27.3.2020 priamo žalobcovi ako postupníkovi oznámila, že mu poskytuje sumu 1.660,56 €, pretože požadovanú čiastku 1.795,20 eur krátila o 121,59 eur titulom zmeny technickej hodnoty vozidla a o sumu 13,05 € titulom pevných prevádzkových nákladov (0,01 € x 1.305 km).

5. Nadväzne súd prvej inštancie uviedol, že nároky žalobcu posudzoval podľa ustanovení (citovaných v napadnutom rozsudku) Obč. zákonníka (§ 442 ods. 1, § 524 ods. 1) a zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Na základe aplikovaných zákonných ustanovení a zisteného skutkového stavu dospel k presvedčeniu, že poškodená obchodná spoločnosť DŠ company, s.r.o., v rámci nároku na náhradu škody podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z., teda škody vzniknutej poškodením jej motorového vozidla, mala nárok na náhradu škody voči poisťovni v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. v plnej výške, t.j. na zaplatenie celkovej sumy 1.795,20 eur, ktorá suma predstavovala výšku nájomného za obdobie prenájmu poškodeného motorového vozidla. Bolo pritom zistené, že samotná poisťovňa dĺžku prenájmu akceptovala. Rovnako akceptovala aj výšku denného nájomného za prenajatý typ motorového vozidla, avšak poistné plnenie krátila len o zmenu technickej hodnoty a pevné prevádzkové náklady, teda o sumu 134,64 eur. V tejto spojitosti súd prvej inštancie argumentoval, že poškodená poisťovňa nebola oprávnená takto krátiť poistné plnenie, navyše bez odôvodnenia, pretože toto krátenie nie je len v rozpore s dobrými mravmi, ale aj s logikou reality. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou, z ktorej vychádza aj judikatúra Najvyššieho súdu SR, že pri dopravnej nehode sa rapídne znižuje všeobecná hodnota poškodených motorových vozidiel a táto ani po dôslednej oprave už nedosahuje hodnotu porovnateľných, ale nebúraných motorových vozidiel.

6. Okresný súd uzavrel, že namiesto poškodenej obchodnej spoločnosti sa žalobca stal novým veriteľom pri uplatňovaní nároku na náhradu vecnej škody podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z., pričom tento nárok spočíval v škode, ktorá vznikla poškodenému vynaložením nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla, ktorý nárok je dôvodný v celej výške 1.795,20 eur, na základe čoho žalobcovi priznal rozdiel medzi poskytnutým poistným plnením a skutočnými nákladmi vo výške 134,64 €.

7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Mal za to, že okresný súd rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnil, keď sa žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s námietkou nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v súdenom spore. Poškodenému bola spôsobená škodová udalosť prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného, v ktorej súvislosti mal byť poškodený nútený užívať náhradné vozidlo zapožičané u žalobcu v zmysle príslušnej zmluvy o nájme. Po ukončení nájmu žalobca vystavil poškodenému faktúru a uzatvoril s ním zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá vznikla z titulu účelne vynaložených nákladov na prenájom náhradného vozidla.

9. Z uvedeného - podľa odvolateľa - vyplýva, že poškodený mal voči žalobcovi záväzok, ktorý spočíval v neuhradenej faktúre. Potom poškodený (a nie žalovaný) predstavoval subjekt, ktorý bol dlžníkom žalobcu, a teda nemohol so žalobcom platne uzatvoriť zmluvu o postúpení pohľadávky. Jej uzatvorením nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky poškodeného na žalobcu, lebo túto pohľadávku pred cesiou poškodený žalobcovi neuhradil, a teda jeho pohľadávka nevznikla.

10. Žalovaný tvrdil, že uvedeným postúpením došlo medzi poškodeným ako postupcom a žalobcom ako postupníkom k postúpeniu pohľadávky žalobcu, čo je v rozpore s § 524 Obč. zák. V zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky prejav vôle jej účastníkov najskôr smeroval k cedovaniu (neexistujúcej) pohľadávky a až následne k započítaniu údajne vzájomných pohľadávok poškodeného a žalobcu. Žalovaný zhrnul, že ak poškodený nebol majiteľom pohľadávky voči žalobcovi pred jej postúpením, nemohol túto postúpiť na žalobcu a tomu následne nemohla vzniknúť pohľadávka voči poškodenému na zaplatenie odplaty za postúpenie, ktorú následne žalobca mienil použiť na započítanie. Predmetné

postúpenie (neexistujúcej) pohľadávky je tak pre obchádzanie zákona absolútne neplatné v zmysle § 39 Obč. zák.

11. V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Zdôraznil, že nesúhlas žalovaného s názorom súdu, riadne odôvodneným v napadnutom rozsudku, ešte neznamená, že tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Zopakoval, že postupovaný bol nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ktorý má poškodený voči žalovanému ako poisťovní škodcu. Nesprávne a zavádzajúce je preto tvrdenie odvolateľa, že predmetom postúpenia mala byť pohľadávka, ktorú žalobca eviduje voči poškodenému ako dlžníkovi. Napokon, akceptovanie predmetného postúpenia pohľadávky žalovaným je zrejme aj z toho, že čiastočné poistné plnenie už poukázal na účet žalobcu ako postupníka; obdobne z oznámenia o poistnom plnení.

12. Žalobca ďalej uviedol, že v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k úhrade faktúry a zároveň k postúpeniu danej pohľadávky. Zákonný nárok na náhradu nákladov účelne vynaložených za prenájom náhradného vozidla voči žalovanému tak zostáva zachovaný, zmenila sa len osoba oprávnená domáhať sa uspokojenia predmetnej pohľadávky. Išlo teda o odplatné postúpenie pohľadávky, v dôsledku čoho došlo k započítaniu nároku na úhradu fakturovaného nájomného s nárokom na zaplatenie odplaty za postúpenie, a nie so samotným nárokom na náhradu škody, ktorý bol v zmysle zmluvy postúpený. V zmysle predloženej zmluvy o postúpení pohľadávky poškodený v rámci jedného dokumentu uhradil predmetnú faktúru za nájom a súčasne postúpil žalobcovi za odplatu svoj nárok na náhradu škody voči žalovanému, čím došlo k úbytku v majetkovej sfére žalobcu.

13. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané subjektívne legitimovanou (neúspešnou) stranou sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

14. Odhliadnuc od evidentnej nekonzistentnosti postupu žalovaného (ako náležite naznačil už okresný súd) v rámci vybavovania celej záležitosti (t.j. nielen v priebehu sporu, ale aj v rámci predchádzajúcej likvidácie poistnej udalosti), keď primárne poskytol čiastočné plnenie nákladov za použitie náhradného motorového vozidla, následne však modifikoval svoj postoj tak, že aktuálne namieta/tvrdí neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, z určujúceho hľadiska (v zmysle vymedzených odvolacích námietok) súd prvej inštancie správne posúdil otázku aktívnej legitimácie žalobcu. Podstatou argumentácie odvolateľa je následne snaha zmluvu o postúpení pohľadávky medzi poškodeným a žalobcom z 2.9.2019 (č.l. 14 spisu) „rozfázovať“ a rozborom jej takto rozčlenených častí navodiť dojem obchádzania zákona. Predmetná zmluva však tvorí jeden celok upravujúci navzájom prepojené viaceré práva a povinnosti jej strán/subjektov. Nespochybnenu vôľou poškodeného a žalobcu bolo dotknuté vzájomné práva a povinnosti upraviť v rámci jednej zmluvy, čo vôbec nie je v rozpore s tým, že bolo možné na ich usporiadanie použiť/uzavrieť viacero relatívne samostatných právnych úkonov.

15. Náležite ďalej argumentuje žalobca, že v rámci zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky so súčasným započítaním fakturovaného nájomného za užívanie náhradného vozidla s odplatou za postúpenie pohľadávky. Pri striktnom (až puristickom) prístupe k výkladu práva by bolo možné trvať na tom, aby poškodený najprv uhradil žalobcovi sumu za nájom náhradného vozidla a ten mu vzápätí/ihneď v rámci postúpenia pohľadávky voči žalovanému tie isté peniaze (doslova tie isté bankovky a mince) vrátil. Takýto odvolateľom požadovaný postup v kontraktačných procesoch odporuje bežnej realite každodenného života, pri ktorej tak fyzické, ako aj právnické osoby takmer permanentne vstupujú do množstva rôznych právnych vzťahov. Určite sa pritom nejedná o obchádzanie zákona, keďže právny úkon poškodeného a žalobcu nesmeroval k tomu, aby zákon dodržaný nebol. Naopak, takým počínaním by skôr bolo formálne vygenerovanie viacerých právne až perfekcionalistických zmlúv, ktoré by však nekorešpondovali s bezprostrednou realitou.

16. Z iných konkrétnych dôvodov (výška dennej sadzby nájomného, účelnosť použitia náhradného vozidla, amortizácia...) odvolateľ závery okresného súdu nespochybnil. Možno preto uzavrieť, že poškodený musel vynaložiť náklady na vypožičanie náhradného osobného automobilu v dôsledku škodovej udalosti spôsobenej prevádzkou vozidla poisteného u žalovaného, pričom nájomný vzťah trval počas doby nevyhnutnej na opravu poškodeného motorového vozidla, ktorú dobu poškodený nemá možnosť ovplyvniť. Z celkového správania poškodeného a žalobcu (konajúceho prostredníctvom

príslušného pracovníka organizačnej zložky) je nepochybné, že medzi nimi došlo k uzavretiu zmluvy o nájme motorového vozidla. Rovnako úplne zrejmé z konania zmluvných strán boli predmet zmluvy (požičanie/nájom individuálne určeného motorového vozidla), trvanie nájmu, ako aj výška odplaty za požičanie/nájom motorového vozidla. Takéto zmenšenie majetku (škodu) je povinný nahradiť v rozsahu nutne a účelne vynaložených nákladov žalovaný (§ 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z.) a to v okolnostiach súdnej veci postupníkovi dotknutej pohľadávky - žalobcovi.

17. Nad bezprostredný rámec odvolania krajský súd dodáva, že k identickým určujúcim vecným záverom by konajúce súdy dospeli aj v prípade uplatnenia premisy preferovanej Ústavným súdom SR (napr. nález sp. zn. I. ÚS 640/2014 zo dňa 1.4.2015), ktorá vychádza z interpretácie právnych úkonov v prospech ich platnosti, pričom (eventuálne) konštatovanie neplatnosti právneho úkonu má byť celkom výnimočným.

18. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalovaným, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

19. Obdobne vecne správnym je i závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, keď okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore.

20. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalovaný nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto má žalobca voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%. O konkrétnej výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 v spojení s § 251 CSP.

21. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.